

mærksom paa, at det efter min Mening — idet jeg ser bort fra saadanne større købstadmæssigt bebyggede Landsbyer som Odder, Brønderslev og Haslev, hvor der altsaa maatte kunne faas Købstadvedtægter, om jeg saa maa sige — atter er en meget stor Fejl, at man skærer Gæstgiverierne og Beværtningerne over een Kam. Jeg skal ogsaa illustrere dette Forhold med at nævne, ikke nogen bestemt By, men et bestemt Eksempel. Det er klart — og det er vist for Resten nævnt af et af de ærede Medlemmer, der have talt i Dag —, at i en meget stor Kommune, hvor der ligger en lille Stationsby, kunne Interesserne være meget forskellige, naar der er Tale om et Værtshus eller et Gæstgiveri. Medens det i en Mængde Tilfælde med Rette kan siges, at man ved en saadan Jernbanestation maa have et Gæstgiveri, er det kun i meget faa Tilfælde paakrævet, at det bliver et Værtshus, eller rettere, at Gæstgiveriet tillige faar Værtshusholderbevilling. Medens det siger sig selv, at interesserede i det Spørgsmaal, om der i den paagældende Bygning skal være Gæstgiveri eller Værtshus, ere i Virkeligheden kun de, der bo i dens umiddelbare Nærhed, giver man alle dem, der bo en halv eller en hel Mil borte, men tilfældigvis i den samme Kommune, Ret til ved Afstemning at være medbestemmende om, hvorvidt de, der bo ved Stationsbygningen, skulle have en Værtshusholder der, der har Ret til at skænke for Stationsbyens Ungdom, og hvor denne kan komme hver Aften. Man skærer alle over een Kam og siger, at hvad enten det er Værtshushold eller Gæstgiveri, der er Tale om, skal hele Kommunen gennem Afstemning træffe Afgørelse. Det er i Virkeligheden dette Forhold, der er bestemmende for mig, naar jeg udtaler ikke alene mine Betæneligheder, men ogsaa min Uvillie overfor den Forhøjelse af Procenttallet, der her er foreslaaet. Hvis man havde gjort en Forskel mellem Gæstgiveri og Værtshushold, vilde min Stilling have været noget anderledes, men saa længe det er slaaet sammen, maa man huske, at hvis det skal være muligt for dem, der bo umiddelbart ved en saadan Station, at undgaa at faa de Værtshuse, de af Hensyn til deres Ungdom nødig ville have, maa man ogsaa nøjes med et ringere Procenttal. Det store Flertal er i Virkeligheden tilfredsstillet, enten det er et Gæstgiveri eller et Værtshus. Naar de kunne faa spændt fra, naar de komme kørende, og faa deres Kaffe, eller hvad det er, ere de tilfredse, og det kunne de i alle Tilfælde faa, enten det er et Gæstgiveri eller et

Værtshus. Men saa kan det være, at de enten slet ikke stemme eller stemme for, at det skal være et Værtshus, idet de sige: hvorfor skulle vi ikke kunne faa en Bajer? Men hvis det bliver et Værtshus, maa de Folk, der bo i Nærheden, finde sig i, at deres unge paa den Maade faa Lejlighed til at sidde der — eller det kan jo være de ældre, nu har man talt saa meget om de unge. De, der med Rette ere interesserede i Spørgsmaalet, om det skal være et Værtshus eller ikke, undgaa da ikke at faa det, fordi Kommunen er saa stor, og nogle bo saa langt borte, at de enten slet ikke gide komme og stemme eller stemme ud fra helt andre Betragtninger end dem, der ere afgørende for dem, der bo i Nærheden. Hvis man der kunde finde en anden Udvej, er det muligt, at der let vil kunne blive Enighed, for der er noget i den Betragtning, at de, der bo langt borte, selv om de bo i samme Sogn, i Virkeligheden slet ikke ere interesserede i andet end selve Gæstgiveriet, medens de, der bo i Nærheden, ere interesserede i, om det bliver et Værtshus.

Endelig er der — det vedrører jo saavel By som Land — Spørgsmaalet om den Erstatning, der kan være Tale om at yde, naar et bestaaende Gæstgiveri nedlægges. Jeg finder i al Almindelighed, at det er billigt at yde en Erstatning, naar man vil fratage nogen hans velerhvervede Rettigheder, og jeg erkender, at indenfor de velerhvervede Rettigheders Ramme ligger i Virkeligheden ogsaa Bevillinger „indtil videre“. Det har været almindelig Praksis, at hvis de paagældende ikke gjorde sig skyldige i noget, hvorefter de forbrød Bevillingen, havde de den paa Livstid. Jeg tror, at man er nødt til at erkende, at Bevilling „indtil videre“ efter mange Aars Praksis i Virkeligheden er en velerhvervet Rettighed, som man ikke uden videre kan tage fra de paagældende. Men jeg gør opmærksom paa, at jeg vil heller ikke gaa videre end lige akkurat til, at der ydes Erstatning for de velerhvervede Rettigheder. De Rettigheder, som desværre mange Gæstgiverier paa Landet — og det er jo særligt Landet, der interesserer her — have taget sig til at skænke for Egnens Folk, skulle vi tage os vel i Agt for at være med til at give Erstatning for. Den Kommission, der i hvert enkelt Tilfælde skal skønne over, hvor megen Erstatning der skal ydes, maa selvfølgelig være klar over, at hele den Værdi, der kun er en Følge af, at de paagældende uden om Lovens Bestemmelser have skænket for Egnens Folk, skal der selvfølgelig ingen Erstatning